

CANONGATE KIRK

THE KIRK OF HOLYROODHOUSE

CZECH - ČESKY

1. Během své dlouhé historie sídlil canongateský kostel ve dvou budovách: v opatství Holy Rood (1128), jehož zříceniny dnes můžete spatřit vedle paláce Holyroodhouse, a zde v samém středu Canongate. V roce 1688 zabral král Jakub VII. (Jakub II. Anglický) kostel opatství, přeměnil ho na kapli Řádu sv. Ondřeje (The Order of Thistle) a na oplátku nabídl vybudovat nový kostel právě zde, na tomto místě. Jeho stavba přišla přibližně na £1900 a byla hrazena z fondu, který královské koruně odkázal zámožný obchodník Thomas Moodie, jehož erb visí nad vchodem. Stavba byla dokončena v roce 1690 - tedy poté, co se Jakub VII. vzdal trůnu. V roce 1691 byl klíč od kostela předán canongateskému pastorevi. Královský erb visící rovněž nad vchodem se od Jakubova liší štítem z Nassau umístěným v jeho středu. Tento erb patří Jakubovu nástupci Vilémovi.
2. Založení kostela je spojeno s královským rodem. Král David I. byl na osamělé projížďce lesem na místě, kde se dnes nachází palác Holyroodhouse, napaden statným bílým jelenem, který krále shodil z koně. V okamžiku, kdy se chystal krále nabrat naa parohy, spatřil David uprostřed jelenovy hlavy zjevení svatého kříže (ang. zastarale Holy Rood). Král byl povzbuzen tímto úkazem, vzhopil se k odporu a jelena zahnal. Z vděčnosti za svou záchranu založil pak v roce 1128 opatství *ke cti svatého Kříže, Panny Marie a všech Svatých*. Opatský kostel potom sloužil jako farní kostel pro obyvatele Canongate a zároveň jako královská kaple, ve které se konaly křtiny, svatby, korunovace i pohřby mnoha skotských panovníků. Posledním z těchto obřadů byla korunovace Karla I. v roce 1633. Za reformace v roce 1560 se kostel stal známým jako holyroodský (canongateský) kostel a bohoslužby zde pokračovaly až do roku 1688.
3. Legendu o králi Davidovi a bílém jelenovi připomínají malby, které můžete spatřit v celé budově a zejména pak v boční lodi nesoucí jméno krále Davida. V první řadě je to obraz, jehož autorem je Stanley Cursiter RSA, a dále výzdoba čelní strany oltáře navržená, zhotovená a darovaná kostelu oddanými členy kongregace. Příběh připomíná také pozlacená hlava jelena s paroží na samém vrcholku čelní zdi, kterou daroval kostelu král Jiří VI.
4. Na podlaze v apsidě jsou zaznamenána jména canongateských duchovních od reformace v roce 1560. Dva z nich - *reverend Thomas White* a *děkan Ronald Selby Wright* (známý za druhé světové války jako *Páter Radio*) - zastávali tento úřad téměř devadesát let.
5. Nalevo od apsidy se nachází pamětní kaple otevřená v roce 1951 guvernérem hradu Edinburku. Je věnována památce čtyřiceti rodáků z Canongate, kteří padli ve válce v letech 1939-45. Západně od oltáře je umístěna malá sklěněná schránka s pískem z mořského pobřeží u Dunkirku, která je památkou Sdružení veteránů od Dunkirku. V roce 1989 byla v kostele odhalena Její Výsostí královnou *Čestná listina* 606. eskadry (města Edinburku). Autorkou sochy *Vítězného Krista* je Josephina de Vasconcellos.
6. Pod canongateskou farnost spadá palác Holyroodhouse i hrad Edinburk. Pro farníky jsou vyhrazena místa po obou stranách hlavní chrámové lodi označená na čelní straně příslušnými erby.
7. Canongateský kostel slouží v hlavním městě Skotska také jako kostel vojenský.

Nad hlavní lodí visí *zástava* 1. praporu Královských skotských hraničářů (The King's Own Scottish Borderers), která sem byla zavěšena v roce 1976 v přítomnosti vrchního velitele - Její Královské Výsosti

princezny Alice, vévodkyně z Gloucesteru. Další zástava patří 7./9. pluku Královských Skotů (The Royal Scots), který bývá přezdíván též *Devátý švihácký* (The Dandy Ninth). Tato zástava byla předána v roce 1986 při slavnostní mši za účasti vrchního velitele - Její Královské Výsosti princezny Anny.

U příležitosti 350. výročí založení jednotky v roce 1983 přijali Královští Skotové Canongate za svůj plukovní kostel, jak je zaznamenáno na plaketě visící na zdi vedle kazatelny. Kazatelna sem byla přemístěna z kostela uzavřeného v roce 1949, který stával nedaleko křižovatky ulic West Port a Grassmarket, a kde na ní stával slavný kazatel *Dr Thomas Chalmers*.

8. Vztah kostela a cechů působících v minulosti v Canongate připomínají emblémy na přední straně galerie.
9. Po druhé světové válce došlo k významným zásahům do interiéru kostela. Byly odstraněny dvě zásadní změny provedené v 19. století: stěna oddělující hlavní loď od apsidy; a postranní galerie. Zároveň byl kostel nově zařízen především lavicemi v apsidě, královskou, guvernéřskou a chórovou lavicí.
10. V roce 1991, u příležitosti 300-letého výročí otevření kostela, byly dokončeny další rozsáhlé restaurátorské práce zvenku i uvnitř budovy včetně opravy stropu z roku 1817. Peníze na tyto účely věnovala nejen kongregace, ale i obec a štědrou podporu poskytli také všichni dospělí členové královské rodiny.
11. V roce 1994 byl zahájen projekt k uctění památky hrdinů bitvy o Normandii z 6. června 1944 (*Den D*). Jde o čalounění lavic v apsidě, které bylo navrženo tak, aby zdůraznilo ústřední bod: kříž pod velkým čířým oknem apsidy. Čalounění návrhla Hannah Frew Paterson MBE z Glasgow a na jejím zhotovení se podílelo 23 vyšívačů. Náklady byly pokryty z příspěvků Asociace veteránů z Normandie, *34. oddělením pro Fife, Lothians a Borders*, členů a přátel canongateského kostela.
12. Varhany, které se nacházejí na kůru, projektoval a postavil Th. Frobenius z dánské Kodaně. Jsou připomínkou děkana RONALDA SELBYHO WRIGHTA CVO, TD, DD, FRSE, jenž zastával kněžský úřad v Canongate od roku 1937 do roku 1977. Varhany byly věnovány kostelu 15. listopadu 1998. Skládají se z hlavního manuálu, žaluzijového a nožního stroje a dohromady mají dvacet rejstříků.
13. Informační centrum u vchodu do kostela je symbolem spojení první budovy na Holyrood se současným kostelem zde v Canongate. V roce 1691 sem byla ze starého kostela na Holyrood přenesena *Mortifikační tabule* (1644). Skleněná rytina u vchodu připomíná 300 let nepřetržitého konání bohoslužeb na tomto místě v letech 1691 - 1991.
14. Po architektonické stránce představuje tento kostel ve Skotsku unikum. Podrobnější popis spolu s nástínem historie naleznete v průvodci, který si můžete koupit ve vestibulu. Zároveň je dostupná i brožura s popisem hřbitova.

Bohoslužba pro rodiny se slouží každou neděli v 10 hodin.

Farní bohoslužba začíná v 11.15.

Všichni návštěvníci jsou kdykoliv srdečně vítáni.

Přijímání svátosti oltářní je možné při farní bohoslužbě na Velikonoce, Letnice, svátek Všech svatých, Vánoce a poslední neděli v měsíci.

**PROSÍME NÁVŠTĚVNÍKY, ABY NEODNÁŠELI TENTO
INFORMAČNÍ LETÁK Z KOSTELA.**